

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 5 Φεβρουαρίου 2020

Μικρή η πρόοδος που έχει σημειωθεί χάρη στη δράση της ΕΕ στον τομέα των φυτοφαρμάκων, δηλώνουν οι ελεγκτές

Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, περιορισμένη πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά τη μέτρηση και τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με τη χρήση φυτοφαρμάκων στην ΕΕ. Αρκετά κράτη μέλη καθυστέρησαν να μεταφέρουν πλήρως την οδηγία για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων στο εθνικό τους δίκαιο, ενώ τα κίνητρα που παρέχονται στους γεωργούς προκειμένου να υιοθετήσουν εναλλακτικές μεθόδους παραμένουν ανεπαρκή. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσει επακριβώς τις συνέπειες ή τους κινδύνους που απορρέουν από τη χρήση φυτοφαρμάκων, δηλώνουν οι ελεγκτές.

Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα («φυτοφάρμακα») χρησιμοποιούνται για την προστασία των καλλιεργειών από επιβλαβείς οργανισμούς, εχθρούς των φυτών και ασθένειες. Σε αυτά περιλαμβάνονται εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα και ζιζανιοκτόνα, τα οποία μπορούν να ασκήσουν πιέσεις στο περιβάλλον και ενέχουν κινδύνους για την υγεία του ανθρώπου. Από το 1991, η ΕΕ διαθέτει κοινούς κανόνες για την έγκριση και τη χρήση τους και το 2009 ενέκρινε την οδηγία για την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων. Οι ελεγκτές αξιολόγησαν κατά πόσον η δράση της ΕΕ στον τομέα αυτό απέφερε καρπούς.

Αρκετά κράτη μέλη καθυστέρησαν να μεταφέρουν πλήρως την οδηγία για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων στο εθνικό τους δίκαιο, και το 2012 κινήθηκαν διαδικασίες επί παραβάσει εις βάρος δύο εξ αυτών. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είχε ελέγξει δεόντως την πληρότητα ή την ορθότητα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Παραδείγματος χάριν, δεν μετέφεραν όλα τα κράτη μέλη στο εθνικό δίκαιο την υποχρέωση των γεωργών να εφαρμόζουν ολοκληρωμένη φυτοπροστασία. Ωστόσο, οι ελεγκτές αναγνωρίζουν ότι, από το 2016, η Επιτροπή έχει εντείνει τη δράση της όσον αφορά την επιβολή της εφαρμογής της οδηγίας για την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων.

Με την οδηγία, η εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας έχει καταστεί υποχρεωτική για τους γεωργούς. Ως ολοκληρωμένη φυτοπροστασία νοείται η χρήση φυτοφαρμάκων μόνον εάν η πρόληψη και άλλες μέθοδοι αποτύχουν ή δεν είναι αποτελεσματικές. Εντούτοις, δεν

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

προβλέπονται σαφή κριτήρια ή συγκεκριμένες απαιτήσεις που να διευκολύνουν την επιβολή των αρχών αυτών και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης. Παράλληλα, δημιουργήθηκε μια νέα κατηγορία «φυτοπροστατευτικών προϊόντων χαμηλού κινδύνου». Ωστόσο, από τις 487 ουσίες μόνο 16 (3 %) έχουν διατεθεί μέχρι στιγμής προς χρήση. Οι ελεγκτές κρίνουν τον αριθμό αυτό ανεπαρκή και

σημειώνουν επίσης ότι ελάχιστα είναι τα κίνητρα που προσφέρονται στους γεωργούς προκειμένου να μειώσουν την εξάρτησή τους από τη χρήση φυτοφαρμάκων. Συγκεκριμένα, επισημαίνουν ότι η εφαρμογή των αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας δεν προβλέπεται ως προϋπόθεση για την είσπραξη ενισχύσεων της ΚΓΠ.

«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει κατορθώσει μέχρι στιγμής να μειώσει αισθητά και να ελέγξει τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση φυτοφαρμάκων από τους γεωργούς», δήλωσε ο Samo Jereb, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Η ευκαιρία να αντιμετωπιστεί δεόντως το ζήτημα αυτό ενόψει της νέας κοινής γεωργικής πολιτικής που θα τεθεί σε ισχύ το 2021 δυστυχώς δεν αξιοποιήθηκε.»

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι τα στατιστικά στοιχεία για τις δραστικές ουσίες και τη χρήση τους που δημοσίευε η Επιτροπή (Eurostat) δεν ήταν αρκετά λεπτομερή και επομένως όχι τόσο χρήσιμα. Ούτε τα δεδομένα που διαβίβαζαν τα κράτη μέλη ήταν επαρκώς εναρμονισμένα ή επικαιροποιημένα.

Τέλος, παρότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει εθνικούς δείκτες για τη μέτρηση των κινδύνων και του αντικτύπου, αυτοί δεν είναι συγκρίσιμοι μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Οι πρώτες απόπειρες της Επιτροπής να αναπτύξει τέτοιους δείκτες σε ενωσιακό επίπεδο δεν τελεσφόρησαν εξαιτίας της έλλειψης σχετικών δεδομένων. Οι πρώτοι δύο δείκτες κινδύνου που εφαρμόζονται σε επίπεδο ΕΕ θεσπίστηκαν μόλις τον Νοέμβριο του 2019, δέκα έτη μετά την έγκριση της οδηγίας, και κανένας εξ αυτών δεν λαμβάνει υπόψη πώς, πού και πότε χρησιμοποιούνται τα φυτοφάρμακα. Ως εκ τούτου, οι ελεγκτές καταλήγουν ότι η Επιτροπή εξακολουθεί να μη διαθέτει αξιόπιστα στοιχεία βάσει των οποίων να μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσον η οδηγία έχει επιτύχει τον στόχο της ΕΕ να καταστήσει ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων.

Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί επί του παρόντος τη νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα πολιτικής εν μέσω αυξανόμενων ανησυχιών του κοινού και των κοινοβουλίων, οι ελεγκτές συνιστούν:

- την εξακρίβωση της εφαρμογής της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης·
- την παροχή της δυνατότητας σύνδεσης της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας με τις ενισχύσεις στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ·
- τη βελτίωση των στατιστικών στοιχείων που αφορούν τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα· και
- την ανάπτυξη καλύτερων δεικτών κινδύνου.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Η ειδική έκθεση αριθ. 05/2020, με τίτλο «Ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων: περιορισμένη η πρόοδος όσον αφορά τη μέτρηση και τη μείωση των κινδύνων», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Το 2019 το ΕΕΣ δημοσίευσε ειδικές εκθέσεις με συναφές αντικείμενο, και συγκεκριμένα σχετικά με την [πολιτική της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων](#) και το [το σύστημα ελέγχου της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα](#). Φέτος, προγραμματίζουμε επίσης να δημοσιεύσουμε ειδικές εκθέσεις με αντικείμενο τη [γεωργική βιοποικιλότητα](#) και τους επικοινωνιαστές.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνουμε στις εκθέσεις μας υλοποιούνται.

Υπεύθυνος επικοινωνίας με τον Τύπο για τη συγκεκριμένη έκθεση

Vincent Bourgeais – vincent.bourgeais@eca.europa.eu

τηλ.: (+352) 4398 47502 / κιν.: (+352) 691 551 502